У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го СЕРПНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, AUGUST 2, 1971 No. 140. VOL. LXXVIII.

АСТРОНАВТИ З ЗАЛОГИ „АПОЛЛО-15" ПРЕЦИЗНО ВИКОНУЮТЬ СВОЮ МІСІЮ НА МІСЯЦІ, ВІДДАЛЯЮЧИСЬ ЕЛЕКТРИЧНИМ ВОЗИКОМ – „БУРЛАКОЮ" НА ЦІЛІ МИЛІ ВІД КОСМІЧНОЇ МОДУЛІ, ДОСЛІДЖУЮЧИ ТАЄМНИЧУ ПОВЕРХНЮ, ЗБИРАЮЧИ З НЕЇ ДЕСЯТКИ ФУНТІВ ЗРАЗКІВ ҐРУНТУ ТА ІНСТАЛЮЮЧИ НАУКОВІ ІНСТРУМЕНТИ; ВІДЛЕТ З МІСЯЦЯ БУВ ПЕРЕДБАЧЕНИЙ НА 3-ГО СЕРПНЯ; ЗДА І СВІТ З ПОДИВОМ ОЧІКУЮТЬ ЇХНЬОГО ПОВОРОТУ НА ЗЕМЛЮ.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 2-го серпня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, перебуваючи в суботу 31 липня ц. р. в Айові і промовляючи там з нагоди відкриття греблі Ретбун біля Сентервілл, заявив, що в умовах ізоляції від 800 мільйонів населення Китаю не може бути миру в світі і тому ж він і вирішив встановити нормальні взаємини з Китаєм і відбути туди подорож в 1971 році. През. Ніксон зв'язаний з Айовою роками своєї служби у воєнній фльоті під час другої світової війни.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ вирішили за ініціятивою американського уряду і з його ж матеріяльною допомогою вислати до Східнього Пакістану спеціяльну допомогову місію в складі 153 осіб. Представники цієї місії будуть стаціонувати в 73 місцевостях Східнього Пакістану і будуть зв'язані через радіо із своєю головною кватирою в Дакка. Завданням місії буде допомагати у відбудові країни і нести матеріяльну поміч населенню знищених війною міст і сіл.

ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ В СЕНАТІ справи детонації восени цього року нової американської нуклеарної бомби, 250 разів сильнішої, як та, що була скинута на Гірошіму під час другої світової війни, виявилася деяка опозиція проти цього, головно збоку представників сенаторів з Аляски й Гаваїв. Протеж в висліді голосування цю справу залишено фактично на вирішення президентові Ніксонові. Противники детонації доводили, що вона може спричинити важкі шкоди для оточення, зокрема ж може викликати землетруси і неправильні припливи й відпливи моря.

ІЗ КУБИ ВТЕКЛО НЕВЕЛИКИМ КОРАБЛИКОМ ДО ГОНДУРАСУ 53 кубинців, в тому 30 чоловіків, 11 жінок і 12 дітей. Усі перебули трудноші небезпеки цієї втечі у доброму здоров'ї.

У СВІТІ

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕҐНЮ ВЕРНУВСЯ до Вашингтону з своєї 1-місячної подорожі, під час якої відвідав 10 держав.

СОВЄТСЬКА МОРСЬКА ФЛЬОТА СИЛЬНІША вже за американську — твердить найавторитетніший в цій справі британський альманах „Джеймс Файтінґ Шіпс". За 5 років СССР збільшив 5-тикратно свою фльоту на Середземному морі.

ЗСА ПРИПИНИЛИ лети своїх стежних літаків над Комуністичним Китаєм, щоб якийсь „інцидент" не перешкодив заповідженим відвідинам през. Ніксона до Пейпінґу.

У ПАРИЖІ ВІДБУЛОСЯ 29 липня ц. р. 123-тє з черги засідання „мирової" конференції про В'єтнам, знову виповнене тільки обопільними закидами.

ВІЛЛІЯМ ДЖЕЙМС ПОРТЕР ПРИЗНАЧЕНИЙ на нового голову американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, на місце Дейвіда Бруса.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ОБРАВ одноголосно знову Тіта на дальшу 5-тирічну каденцію, як президента Югославії. 79-літній Тіто заповів, що внедовзі зречеться.

МІХАІЛ М. СОЛЬОМЕНЦЕВ СТАВ прем'єром Російської Федеративної ССР на місце Генадія Воронова, якого призначили на менше важливий пост голови Державної Контрольної Комісії.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР МОХАММЕД САДЕК ПЕРЕВІВ інспекцію фронту вздовж Суезького каналу і заявив, що війна проти Ізраїлю „неминуча".

ДО ІЗРАЇЛЮ ПРИБУВ знову Джозеф Сіско, асистент державного секретаря для справ Близького Сходу у посередницькій мировій місії.

ЧУ ЕН-ЛАЙ ЗАЯВИВ, що Комуністичний Китай не ввійде до Об'єднаних Націй, якщо там мав би залишитись також „представник кліки Чіянґ Кай-шека", і що нормалізація відносин з ЗСА можлива тільки на базі визнання Пейпінґу, як єдиного представника Китаю.

ГЕН. ДУОНҐ ВАН МІНЬ ПРОГОЛОСИВ свою кандидатуру на президента Південного В'єтнаму проти кандидатури през. Нґуєна Ван Тіє.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ БУЛО на 26 липня ц. р. вже вільки 229.200 американських військовиків. У квітні 1969 р. було їх там 543.400.

В АФҐАНІСТАНІ ЗГИНУЛО 1.000 осіб, як жертви лявін і повені.

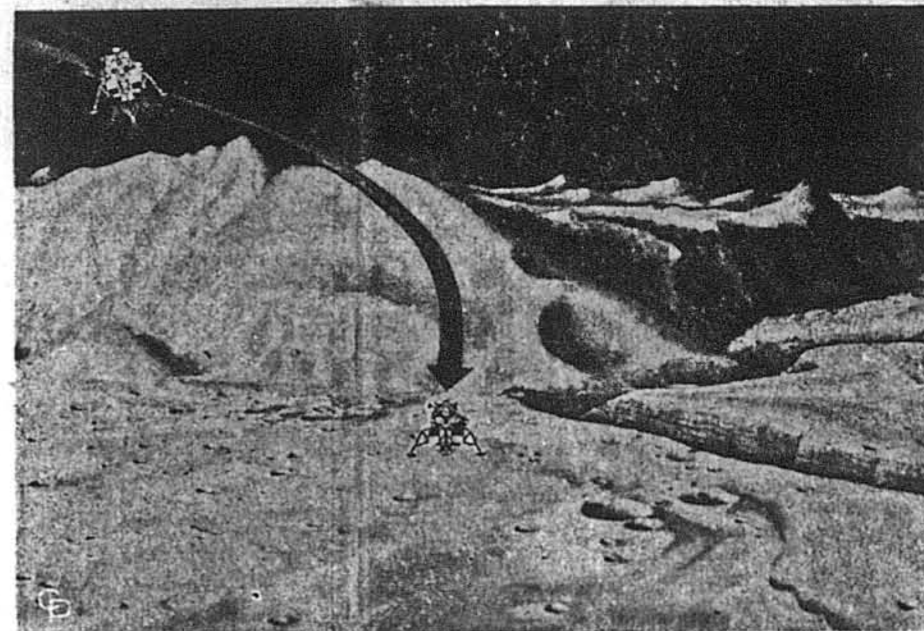
В Брукліні помер секретар 310-го Відділу УНС Микола Долгун

(Я. П.) — Після довгої, чотирорічної серцевої недуги, 20-го червня 1971 р. помер у Брукліні, довголітній секретар місцевого 310-го Відділу УНСоюзу, сл. п. Микола Долгун. Народився він 20-го вересня 1901 р. в селі Потиличах, коло Городка, львівського повіту, звідки в 1923 році виеміґрував до ЗСА, де став членом УНСоюзу й швидко, перед кругло 25-ти роками, став секретарем свого Відділу, з яким його розлучила щойно смерть. Покійного похоронено 23-го червня з церкви св. Духа в Брукліні на Ст. Чарлз цвинтарі в Пайнловн, Лонґ Айленд. Покійний залишив дружину Теклю з дому Чудну й дві доньки Юлію Балко і Маріяну Ґура та шість внуків. Пам'ять по Покійному, як людині та секретарі УНСоюзу заховається довго у всіх, які його знали й цінили його особисті прикмети та громадську працьовитість.

Гюстон. — Закінчуючи заплиноване для них триденне перебування на Місяці і досліджування його поверхні, астронавти Дейвід Скотт і Джеймс Ірвін, відбули в понеділок ранком свою останню поїздку спеціяльно сконструйованим електричним возом по Місяці і почали готуватися до відлету з Місяця в модулі „Сокіл", щоб влетівши в його орбіту сполучитися знову із командною кабіною „Аполло-15", що нею літав протягом усього часу їхнього перебування на Місяці третій із залоги — майор Альфред М. Ворден.

Випущення „Аполло-15", відбулося згідно з пляном із Кейп Кеннеді в понеділок 26 липня, о год. 9:34 східнього літнього часу. Сполучившися уже під час лету до Місяця з модулею „Фалкон", астронавти продовжували свій лет і влетіли в його орбіту в четвер 29 липня, перебувши понад чверть мільйона миль дороги. В п'ятницю 30 липня, астронавти полковник Дейвід Р. Скотт та підполковник Джеймс Б. Ірвін відлучилися під час лету в орбіті Місяця із своєю модулею „Фалкон" від командної кабіни, що в ній залишився майор Альфред М. Ворден, й о год. 6:15 вечора висадилися на поверхню Місяця. Після приписаного їм відпочинку в модулі, астронавти Скотт й Ірвін, відкрили її, вивантажили з неї спеціяльно сконструйований, чотириколісний електричний віз „Ровер 1" і всі інші знаряддя й апарати, і почали здійснювати доручені їм завдання, відбуваючи пішком проходи по Місяці або ж роз'їжджаючи своїм „Ровером" (Бурлакою) по його поверхні. Проводили астронавти свої досліди місячної поверхні протягом трьох днів — починаючи з п'ятниці 30-го липня аж до понеділка 2-го серпня, збираючи різні зразки місячного ґрунту, встановлюючи на поверхні Місяця відповідні інструменти, фотографуючи всю околицю, в якій вони висадилися і проводили свої проходи та роз'їзди і передаючи окремі фрагменти з допомогою телевізійного апарату на Землю. Під час однієї із їхніх поїздок їм повелося знайти зразки первісної місяної кори, дуже важливої для встановлення постання й розвитку Wісяця, як сателіта Землі. Після закінчення своїх зайнять астронавти Скотт й Ірвін мали повернутися в понеділок о год. 8:51 ранку до своєї модулі й о год. 1:11 по полудні мали відлетіти із Місяця.

За летом — „Аполло-15" і перебуванням астронавтів на Місяці стежили й стежать не тільки мільйони людей із ЗСА, але і в усьому світі, сповнені подиву для цього нового історичного технологічного і космічного досягнення З'єдинених Стейтів Америки.

Мрії, що стали дійсністю! Місце на Місяці, на якому осіли та перевели свої дослідження астронавти з залоги „Аполло-15", вважалося „мрією науковців", які саме там сподівалися знайти вияснення для походження формування Місяця. Це місце — показане на цій фотознімці з артистичного малюнку — це мала „долина", оточена з трьох боків найвищими горами Місяця, а з четвертого боку дотикає до глибокого на 1,200 стіп кратеру, що знову ж вважається за „копальню золота" для геологів. Астронавтам з залоги „Аполло-15" пощастило осісти на цьому найбільш трудному місці та перевести — як тепер це оцінюється — фантастичні досліди і заінсталювати інструменти, що ними продовжуватимуться ці досліди.

Страйк в сталевій індустрії відвернено, робітники одержали 30-відсоткову підвишку

Вашингтон. — Із підписанням нового контракту, яке відбулося тут після довгих і затяжних переговорів у неділю 1 серпня ц. р., відвернено загрозу страйку в сталевій індустрії. У новому підписаному на протяг трьох років контракті робітники одержуватимуть постійно підвищену заробітну платню, яка з кінцем третього року досягне в загальному тринадцять відсотків понад їх дотеперішню заробітну платню. Новий контракт, що був підписаний у неділю ввечері, був прийнятий конференцією сталевої індустрії, в склад якої входять президенти 600 відділів спілки сталеварних робітників, після чого відкликано заповіджений на північ з неділі 1 серпня на понеділок 2 серпня страйк 350000 сталеварних робітників. Підписаний контракт передбачає 50 центів підвишки заробітної платні за годину в першому році і по 12.5 цента за годину в другому і в третьому роках. Інші підвишки для спеціялізованих робітників досягнуть понад 1 доляра на годину. В індустрійних колах рахуються з неминучою підвишкою цін на сталеві продукти, яка може досягнути навіть 15 відсотків. Урядові чинники з турботою прийняли новий контракт, як „інфляційний", побоюючись, що він вплине на дальше знецінення доляра і на дальше підвищування цін і заробітних платень. Новий контракт у сталевій індустрії підписано на такій же самій базі, як подібні контракти в алюмінійовій і мідяній індустрії з початком цього року. Страйк в залізничій індустрії триває. Він охопив уже десять залізничих ліній і робітники погрожують припиненням руху на дальших лініях. Переговори в справі нового контракту між залізничими компаніями і Спілкою Транспортових Робітників триває.

Українські „Леви" перемогли краківську „Віслу"

Чикаґо. — В міжнародних товариських футбольних змаганнях, що відбулися тут 20-го липня, українська футбольна дружина „Левів", підкріплена кількома змагунами місцевої хорватської дружини, перемогла з рахунком 2:0 колишнього чемпіона Польщі, дружину „Вісла" з Кракова. „Вісла" відбуває турне по ЗСА, в якому розіграла ряд змагань з високими перемогами. День перед зустріччю з „Левами" польські футболісти перемогли репрезентацію Греції вислідом 3:0. Обі зустрічі польської „Вісли" відбулися на грищі „Гансон Парку" в приявності численних глядачів.

Сподіваються порозуміння між Заходом і Москвою щодо Берліну

Бонн. — Західньо - німецький канцлер Віллі Брандт висловилв — під час своїх відвідин у Швеції — переконання, що осінню цього року прийде до повного порозуміння між чотирма великодержавами щодо Берліну. Амбасадори трьох західніх великодержав в Західнім Німеччині відбувають наради з совєтським амбасадором з Східньої Німеччини вже 17-тий місяць, але від 8 липня ц. р. рішили відбувати такі конференції щотижня, замість, як раніше, щотри тижні. Перелім у тих нарадах прийшов після того, як французький міністер закордонних справ Моріс Шуман, відвідавши з початком ц. р. Москву, заявив совєтським правителям, що Західня Німеччина не ратифікує договору про неаґресію з СССР, поки не буде згоди щодо Берліну, а тієї згоди не буде, поки Совєти не приймуть офіційно відповідальности за вільну комунікацію між Західнім Берліном і Заходом: Західній Берлін розмежований від Заходу широкою на 110 миль смугою на території Східньої Німеччини і східньо-німецькі комуністи раз-ураз зупинюють цей рух, шикануючи і переслідуючи подорожніх. Після того Совєти погодилися на формулу, що вони гарантують свободу комунікації. Різні подробиці мають бути узгіднені до осени цього року.

Судан відкликав амбасадора з Москви, винищує далі комуністів

Хартум, Судан. — Диктаторський президент Судану ген. Джафар аль - Німейрі відкликав свого амбасадора з Москви, виконавши погрозу, що коли Москва не припинить наклепницької кампанії проти Судану, то він зірве з нею взаємини. Совєтський Союз був головним постачальником зброї і технічної допомоги Суданові, де й тепер знаходиться коло 2.000 совєтських інсструкторів і техніків. Взаємини між СССР і Суданом раптово погіршилаиь, коли 20 липня ц. р. група комуністичних старшин перевела збройний переворот, скинувши президента Аль - Німейрі з влади. Але в два дні пізніше, перевезені літаками з Єгипту суданські військові частини, вірні названому генералові, привернули його до влади. Аль - Німейрі повів радикальні дії проти змовників, розстрілявши або повісивши кільканадцять найвидатніших, пов'язаних з комуністами, старшин та партійних комуністів. Знехтувавши заклик Москви — повісили там також голову комуністичної партії в Судані Абдула Халека Махмуда, який керував змовою з своєї головної квартири, яку встановив був у болгарській амбасаді. Судан зірвав дипломатичні взаємини з Болгарією. Від кругло двох тижнів ввесь совєтський пропаґандивний апарат наставлений проти Судану, тавруючи тамошні розправи з комуністами. Виарештовано в Судані кількасот осіб.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ АНВАР САДАТ заявив готовість стрінутися з ізраїльським міністром військових справ ген. Моше Даяном для обговорення можливостей замирення. Анвард Садат підкреслив, що Моше Даян народився в кол. Палестині, володіє плавно арабською мовою і найкраще розуміє проблеми Близького Сходу.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ВІДВІДАВ КАНАДУ

Бавнд Брук (Н. Н.). — Повернувши 16 липня з цілomісячної подорожі по країнах Західньої Европи, Владика Мстислав 17 липня виїхав до Бінґемтону, Н. Й., щоб взяти участь у 24-ій Конвенції Української Православної Ліґи в ЗСА й відправити з цієї нагоди в неділю, 18 липня, соборну архиєрейську Службу Божу. Того ж дня пополудні Владика вирушив у подорож до Канади, щоб відвідати всіх Єпископів Української Греко-Православної Церкви в тій країні та поінформувати їх про відвідини ним головних осередків УАПЦеркви в Західній Европі, про побут в Інстамбулі та про зустріч і розмови з Вселенським Патріярхом Атенаґорасом І-им.

Перебував Владика Мстислав на терені Канади від 19 до 30-го 19 до 30-го липня і в той час відвідав у Вінніпеґу перебуваючого в домі для старших віком людей немічного Блаженнішого Митрополита Іларіона та поінформував його про свої розмови з Вселенським Патріярхом, який м. ін. виявив велике стурбовання станом здоров'я Митрополита Іларіона. Присутнім при зустрічі Владики Мстислава з Блаженнішим Митрополитом Іларіоном був Правлячий Єпископ центральної Канадійської Єпархії, Саскатунський Владика Борис, з яким наш Владика під час окремої розмови, поділився своїми спостереженнями з побуту в Европі й Істамбулі.

Зчерги Архиєпископ Мстислав відвідав у Едмонтоні Правлячого Єпископа Західньої Канади, Владику Архиєпископа Андрія, якого рівнож поінформував про відвідини осередків УАПЦеркви в Европі та про побут і розмови в Істамбулі.

З огляду на те, що виконуючий тепер обов'язки Митрополита УГПЦеркви в Канаді, його заступник Вл. Архиєпископ Михаїл, перебував до 24-го липня поза місцем свого постійного осідку

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОЖЕРТВИ НА ФОНД УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ ДОСЯГАЮТЬ МІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ

Кимбриджь. З кінцем червня цього року пожертви українського громадянства та впливи з дорівняльного фонду американських установ і підприємств на українські студії в Гарвардському Університеті досягли один мільйон долярів — інформують з Фонду Катедри Українознавства. В другому тижні липня голова ФКУ мґр Степан Хемич та його заступник і організаційний референт п. Богдан Тарнавський мали зустріч з рекордовим секретарем Гарвардської Корпорації п. Юджіном Кройцером. Метою зустрічі була перевірка фондів ФКУ в Гарварді. Стверджено, що всі вписи і загальний стан згідні із записами ФКУ. Гарвард також кожного року друкує об'ємистий звіт і в ньому цим разом віднотовані всі позиції ФКУ, включно із текстом домовлення щодо українських студій. Згідно із перевіреними вписами, на фонд українських студій в Гарварді вплинуло по кінець червня $892.647.43, з чого $742,202.43 вплинуло з пожертв українського громадянства, $136,445.00 з дорівняльного фонду від американських фірм, в яких ФКУ і ці фірми зі свого боку жертвують таку саму суму, яку пожертвували їхні працівники, а $14000.00 переслано Гарвардові з ФКУ вже в першій половині липня. В першій половині цього року ФКУ переслав Гарвардові $96,000.00. Крім цих пересланих вже Гарвардові фондів, на контах ФКУ в поодиноких українських щадницях є ще яких $100.000.-00, отже в половині цього року загальна збірка фондів на українські студії в Гарварді досягла мільйон долярів. ФКУ приготовляє тепер повний і точний звіт із цієї збіркової акції і він буде своєчасно опублікований.

Д-р Б. Цимбалістий й Ів. Скробач нові меценати ФКУ

Із більших пожертв, що вплинули на фонд українських студій в Гарварді в останньому часі, зокрема відмічується тисячні пожертви від д-ра Богдана і пані Марти Цимбалістих з Джемейсбургу в Ню Джерзі та від п. Івана Скробача з Олін в Ню Йорку. Д-р Богдан Цимбалістий, посилаючи від себе і своєї дружини пожертву м. і. пише:

„Залучуємо чек на 1,000 дол. (одну тисячу), як наш внесок на Центр Українських студій в Гарварді. Я хотів би згадати, що останніми місяцями я мав три доповіді на виховні теми в різних містах і пропонований мені зворот коштів дороги чи винагороду я рекомендував післати до ФКУ. В часі, коли наші земляки в Україні за вияви патріотизму платять роками свого життя в тюрмах чи на засланні, наша грошова пожертва в порівнянні з цим є нічим. Це тим більше, що йдеться про створення діла, яке буде найтривалішим здобутком нашої етнічної групи в Америці і Канаді... Якщо пощастить створити повний Інститут українознавчих студій в Гарварді, то це буде не лише здобуток для української науки, але й викликом та дошкульним ударом по тих, що змагають до нашого знищення..."

Малі меценати

Вони малі тільки роками свого життя, але великі своєю жертвенністю. Їхні імена: Олесь Кузишин і Богдан Кузишин. За них говорить зміст їхнього листа до ФКУ: „З цим листом посилаємо Вам нашу пожертву в сумі сто долярів на українські студії в Гарварді. Бо хоча ми ще малі, але ми розуміємо важливість науки і правди..."

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вакації

Америка і світ не мають цього року літніх вакацій. Заповіджені відвідини президента Ніксона у Пейпінгу стали політичною бомбою, яка породила метушню, а не спокій! Таку подорож мусять підготовити кількамісячні закулісові переговори. 21-го вересня починається 26-та Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй, до якої також треба приготовитись. У Британії кипить у зв'язку з потребою сказати „так" або „ні" щодо приступлення до Европейської Економічної Спільноти. У В'єтнамі все ще продовжується війна. В арабському світі нові змови й перевороти. Нові масові достави совєтської зброї Єгиптові й Сирії додали палива близько-східній бочці пороху — який там відпочинок у такій ситуації. Це тільки головніше з цьогорічного вакаційного часу.

Коли український чинник не всилі впливати на хід міжнародних подій, то з цього далеко не виходить, що ми маємо махнути рукою, проголосити „наша хата скраю" і не цікавитися ані зовнішніми подіями ані, тим паче, власними справами.

Коли на першому місці проблематики української вільної громади стоїть справа збереження самої своєї субстанції, щоб вона не розплилась в чужомовному морі, то цій цілі служать літні табори для молоді, літні рідні відпочинкові оселі й різні курси українознавства. Це не тільки нагода для приємного переведення часу, але й нагода для таких зустрічей, які можуть наближувати людей, вирівнювати розбіжності їх поглядів, причинятись до злагіднення атмосфери.

Природа вимагає, щоб після праці знайти час і для відпочинку. Літній відпочинок потрібний, щоб і під час нього не змарнувати час і щоб після нього праця в рідних організаціях і установах була ще змістовнішою і кориснішою.

Пересторога на часі

Преса та різні громадсько-суспільні установи починають все більше бити на сполох та перестерігати перед одною з найбільших суспільних загроз теперішнього часу: зловживання алькоголем. Звертається увагу, що найгіршою і найбільшою проблемою наркоманії, коли мова про кількість охоплених нею людей, економічні втрати, злочинство і подібне, є сьогодні не героїн чи інша маріхуана, що про них так багато пишеться і говориться, але таки прадавній засіб задурманювання, горілка. Консервативно обраховується, що в Америці є сьогодні понад десять мільйонів осіб, що вживають надмір алькоголю, а економічні втрати з цього виносять більйони долярів. Зловживання та надуживання алькоголю є причиною щонайменше половини автомобільних випадків на американських шляхах і також десятки тисяч людей вмірає кожного року від зв'язаних з алькоголем недуг. Таки справді: чарка горілки — море сліз!

Америка в цьому, як і в деяких інших відношеннях, попадає в екстреми. Дві генерації тому була прогібіція, безуспішне намагання взагалі скасувати алькоголь, а сьогодні цій проблемі майже не приділюється будь-якої уваги.

Проблема алькоголізму в Америці живо заторкує й нашу українську громаду. Здається, що коли б ми тільки яку десяту частину тих грошей, що їх видаємо на алькоголь, пожертвували на добрі цілі, то наша Церква в потребі не була б у цій фінансовій потребі, катедри українських студій були б не в одному, але в десятках американських університетів, а разом з цим не було б багатьох родинних чи інших проблем, що їх створює надмірне вживання алькоголю.

В Західній Україні між двома світовими війнами, крім революційної акції історія віднотує два великі досягнення: кооперацію і поборювання алькоголізму, що його вело відоме Товариство „Відродження". Це перше досягнення, кооперація, поступово здобуває собі популярність та з кожним роком зростає і серед українців в Америці. Прийшов час, щоб подумати та почати й розгортати акцію проти надуживання алькоголю.

Український Народний Союз про це вже подумав, скориставши з доброї ініціятиви свого головного контролера д-ра Мохайла Данилюка. Брошурка д-ра М. Данилюка про алькоголізм мала б появитися друком в українській і англійській мовах та великим тиражем ще цього року й вона напевно зробить велику прислугу нашій громаді, як її зробила видана недавно таким самим порядком брошура про наркоманію та зловживання ліками.

КОСМОС І ЗЕМЛЯ

Дасть Бог, все закінчиться, як заплянована: американські астронавти щасливо повернуться з чергової виправи на Місяць та збагатять людство новим досвідом і новими знаннями космічного обширу. За „Аполло-15" вилетять згодом ще й інші космічні кораблі. Астронавти збудують над Землею космічну лябораторію, що буде штучним супутником Землі. З неї людина зможе летіти не лише до Місяця, а й до далеких плянет, зокрема наблизитись до Венери, адже на космічній лябораторії не буде могутньої сили земного тяжіння, не потрібно тоді ракет-велетнів . . .

Але залишмо ті прекрасні пляни й досягнення людського генія астронавтам, астрономам й іншим фахівцям. Прислухаймось, що говорять ті, які присвятили свій розум вивченню не космічних просторів, а плянети Землі, зокрема її біосфери. Аби не наводити десятки маловідомих прізвищ, перекажемо лише головніші висновки й остороги фахівців.

Щоб досягти сучасної кількости населення земної кулі, людству треба було щонайменше півмільйона років. Фахівці з допомогою компютерів вирахували, що для збільшення вдвічі сучасної кількости людей треба лиш неповних 40 років. Зростання людства викликає зростання техніки, а зростання техніки і збільшення кількости людей викликають пришвидчений процес затруєння атмосфери і біосфери Землі відпадками промисловости й хемії, включно з отруйними газами з мільйонів автомобілів. Вже тепер кількість питної, прісної води, потрібної для населення й промисловости тільки ЗСА, досягає рекордової цифри: за кілька років тут зуживається води більше, ніж дотепер зужило все людство на всій плянеті. В Україні, наприклад, з великою старанністю розшукують золото й інші цінні копалини (бо імперія поспішає їх випомпувати для себе, доки Москва є столицею так зв. СССР), але з такою ж ретельністю науковці з АН УССР розшукують в українській землі запаси прісної води: їх надзвичайно мало.

Тим часом, існуючі ще запаси прісної і солоної води — поволі отруюються, найбільше сполуками живого срібла-деметилу. В океанах за останні десятиріччя безслідно зникли десятки порід риб, бо вони не змогли пристосуватись до знечищеної води, деякі види риб загинули, бо отрута вбила в них можливість розмножуватись. Світова преса недавно остерігала покупців рибних консервів з „меч-риби", бо та риба чомусь найбільше консумує отрути і затруює споживача-людину. З невідомих дотепер причин, діти й молодь у великих містах світу ростуть набагато вищими, ніж ще яких 10 років тому, у Москві, наприклад, як правило, на голову вище від батьків. У небі на великих висотах над нами вчені реєструють незвичайне потепління. Скупчення викинених із Землі різних часток „земного сміття", може призвести або до замерзання Землі, або ж до спеки. Затруєння морів і океанів особливо загрозливе, бо відомо, що відповідні комісії ОН узалежнюють прохарчування людства в недалекому майбутньому від розвитку морського господарства. Кадмій, свинець, цинк, диметил і т. д. — отрути, що їх продукують на Землі, затруюють у вигляді відходів індустрії і воду, і повітря, і це явище набрало ґльобального характеру.

Важко повірити, щоб рятунок людства в майбутньому лежав у мандрівках, у переселеннях на інші плянети. На тих, до яких можна за сучасного розвитку техніки, долетіти за кілька років, людина жити не може, а до дальших — треба летіти десятки й сотні тисяч років . . . Людина — дитина Божої природи, дитина Сонця і Землі. Земля — це, сказати б образно — Ноїв ковчег усього людства. Це одночасно — і колиска, і нагробний пам'ятник. Це саме тут, на Землі, за висловом Л. Глібова — „що посієш, те й пожнеш".

У 1972 році в Швеції відбудеться Світовий Конґрес для вивчення проблем затруєння атмосфери і біосфери плянети Землі. Конґрес заплянований з рамени ОН, але ініціятором його скликання був Уряд президента Ричарда Ніксона.

Лет „Аполло-15" до Місяця — надзвичайна подія. Так може саме під час цього нового вияву героїзму людини — людині найкраще задуматись над проблемами не лише „гори", а й „низу". Хоча, як відомо, в космосі немає ні гори, ні низу.

Леонід Полтава

„Небезпечна знахідка"

Під таким наголовком повідомляла „Радянська Україна" з 18 липня про те, як лісник Ребенчук, „обходячи кордон у Селятинському лісництві, Путильського району, побачив ржаву воду в калюжі, викликав міліцію, а та потім—саперів, під керівництвом ляйтенанта В. Лисенка. Вони знайшли й дрчгий склад гарматних набоїв австрійської армії з першої світової війни. Разом „сапери знешкодили в той день 130 снарядів", подає Радянська Україна", що пролежали понад 50 років і все одно могли вибухнути від удару.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

В. Ткач

ЗАПОВІДЖЕНА „ПОДОРОЖ МИРУ"

Якщо в політиці можна щось назвати бомбою, то такою бомбою було безумовно повідомлення президента Р. Ніксона про висліди таємного перебування свого дорадника Кіссінджера в Пейпінгу. Правда, після „пінґ-понґової дипломатії" поміж Китаєм і ЗСА можна було передбачити дальший розвиток відносин поміж цими двома супер-державами в напрямку відпруження, проте, такий швидкий конкретний результат цієї дипломатії у вигляді подорожі президента ЗСА до червоного Китаю — це справді велика сенсація, справді „бомба".

Цікаво відмітити, що в останніх місяцях були деякі познаки радше поступового совєтсько - китайського відпруження. До таких познак дехто зараховував і недавню подорож до Китаю лідера румунського комунізму Чаушеску. Цей останній не тільки відбув розмови з совєтськими представниками, затримавшись на московському летовищі в поворотній дорозі, але й підкреслено заявляв, уже повернувшись до Румунії, що одною з цілей його подорожі до Китаю було посередництво в справі полагодження конфліктів поміж російськими і китайськими комуністами. Але . . . що мав офіційно заявляти Чаушеску? Не міг же він признатися, що їздив до Пейпінґу шукати допомоги на випадок аґресії з боку Москви! А тим більше не міг би признатися — якби це навіть відповідало правді — що його бажанням було посередничати не так між СССР і Китаєм, як між ЗСА і Китаєм . . .

Проте, сталося те, що сталося: маємо доказ поступового відпруження поміж ЗСА і Китаєм, а не поміж СССР і Китаєм. Ціла світова преса заповнена відомостями і коментарями про нову політику ЗСА. На адресу президента Ніксона йдуть вислови заслужених похвал і навіть подиву щодо його рішучости й ініціятивности. Знову, але ще в більшій мірі, як після пінґ-понґового матчу в Пейпінґу, світова преса пише про перспективи змін у світовій політичній констеляції, про зміну рівноваги міжнародних політичних сил, про епохальне значення американсько-китайського замирення і т. д. Москва явно занепокоєна . . .

Одначе, треба ствердити, що в безумовно новій ситуації є ще багато неясностей. Особливо ці неясності торкаються нас, українців, і нашої визвольної політики, направленої проти російсько-совєтської імперії.

В статті у „Свободі" з 16 жовтня 1969 р., отже майже два роки тому, п. н. „Якщо СССР порозуміється з Китаєм?" автор цих рядків писав таке: „Якби політика західнього світу ще яких 10 років тому збагнула, що СССР є і ще дуже довго буде більшим і небезпечнішим ворогом, ніж Китай, то це вийшло б тільки на користь Заходові, і він не опинився б у такому скрутному становищі, в якому перебуває тепер". Але час ішов і щойно тепер один з президентів ЗСА рішається, як видно, на зміну наставлення до Китаю, наставлення, що тривало понад два десятки літ. І тому тяжко сподіватися, що під час одних відвідин у Пейпінґу президентові Ніксонові пощастить відразу дійти до повного порозуміння із своїми китайськими партнерами й використати нові відносини з Китаєм для покращання ситуації, в якій тепер знаходиться західньо-демократичний світ. Є бо багато спірних питань до полагодження і — це, може, найголовніше — Москва зробить усе від себе можливе, щоб наближенню між ЗСА і Китаєм перешкодити.

Москва має в себе ще багато незіграних карт і ці карти вона зуживе на те, щоб у кожному разі не випустити з-під свого „впливу" сателітні народи, а тим більше неросійські народи внутрі СССР. І тому виникає питання, чи і наскільки українська визвольна політика скористає з нового розвитку відносин поміж ЗСА і червоним Китаєм.

Варто на цьому місці згадати вже, певно, відомий українській громадськості факт нових доказів нібито прихильного наставлення червоного Китаю до прагнень українців відокремитися від російсько-совєтської імперії. Зовсім недавно швайцарська газета „Нос Цюріхер Цайтунг" з 4-го липня ц. р. видрукувала статтю п. н. „Аґітація Пейпінґу проти Москви — Заклик до українців". В статті подавалося, що на прикордонних з Китаєм совєтських теренах китайці поширюють листівки Українського Національного Фронту. В цій листівці відверто закликається українців боротися з русифікацією і колонізацією України, боротися „з новою російською імперією", за відірвання України від „імперіялістичної Москви". Міститься в цій листівці також заклик до вояків-українців у совєтській армії, щоб вони, на випадок війни, звертали зброю „проти ваших поневолювачів" або переходили на бік „соціялістичних армій".

Той факт, що згадана стаття з наведенням уступів з поширюваних листівок вміщена в дуже поважній швайцарській газеті (до речі ,відомості про ці листівки подано також в статті мюнхенської газети „Мюнхенер Меркур" з 17 липня ц. р. п. н. „Китай мобілізує сусідів Кремлю"), свідчить про ймовірність поданих відомостей. Правда, згадувані листівки втримані в національ-комуністичному дусі і закликають до створення „незалежної і суверенної Української Соціялістичної Республіки", але ж іншого тону й не можна сподіватися від, очевидно,

(Закінчення на стор. 4-ій)

СТАНОВИЩЕ ПРОВОДУ ОУН

IV

В нинішньому укладі ідейно-політичних сил у світі немає виглядів на зменшення напруги. Змаг поміж Москвою і західньо-демократичним бльоком триватиме і посилюватиметься з періодичними „відлигами", незалежно від політики співіснування і домовлення про поділ сфер впливу між СССР і західніми державами, зокрема Америкою. Незмінна большевицька експансія в різних частинах світу неминуче спричинятиме загострення відносин то в одній, то в другій точці земної кулі, зокрема на Близькому Сході, в Південній Азії, на Далекому Сході та в Европі. Напруга, що зростає в тих районах, де Москва старається закріпити свої впливи, значною мірою постає як наслідок того, що держави демократичного бльоку, а зокрема ЗСА, у своїй політиці ще не виходять назустріч прагненням бездержавних націй і не підтримують визвольної боротьби народів, поневолених московським імперіялізмом в СССР і в сателітних країнах, а також нехтують загрозою, що звисає з боку Москви над іншими країнами. Це використовує Москва передусім на Близькому Сході, де витворився небезпечний стан хиткої рівноваги сил: війни нібито немає, але й до миру далеко. Стрілка політичного барометра не вказує на бурю в цьому обширі, але й немає виглядів на послаблення тиску двох політично-протиставних потуг, що стоять за плечима ворогуючих сторін. Кожної хвилини ця стрілка може пересунутися в бік бурі.

Годі сподіватися й тривкого полагодження геополітичного конфлікту між червоним Китаєм та СССР, бо в основі того конфлікту лежать не так ідеологічного характеру причини, як імперіялістичні інтереси цих двох потуг, які борються за гегемонію в комуністичному бльоці і за домінацію у світі. Внаслідок кількамісячних переговорів між ними, хоч і припинились збройні сутички, але натомість підсилились воєнні приготування з обох сторін. Проте ж не можна виключити їхнього порозуміння для спільної боротьби проти ЗСА і вільного світу, щоб його коштом поширити засяг свого колоніяльного панування й остаточного загарбання ще не опанованого ними світу. В цьому далекосхідньому вузлі особливо важливу ролю може відіграти Японія з її динамічною промисловістю, що переважно на чужих природніх ресурсах вийшла вже на третє місце в світі. Економічна потужність цієї країни із стабільними внутрішніми відносинами, спертими на глибоко закорінений традиціоналізм японців, що з стихійною силою розвивається в тому народі, скеровуватиме її зовнішню політику на здобуття співвирішального голосу в світовій політиці. Вже нині уряд Японії все рішучіше слушно домагається від Москви повернення їй відібраних у неї Курильських островів та інших територій. Політична й мілітарна роля Японії дедалі зростає.

Напруга на Далекому Сході і внутрішні революційні ферменти в СССР спонукують Москву на позірне злагіднення відносин із Західньою Европою, зближення з нею, передовсім із Західньою Німеччиною і Францією.

Очевидно, не про тривалий мир і не про стабілізацію ситуації думають у Кремлі ,а про те, щоб з допомогою західньоевропейської техніки і кредитів піднести совєтську промисловість, залатати діри в централізованій, анахронічній економіці і добитися остаточного визнання політичного „статус кво" загарбаних Москвою країн, щоб розчистити шлях до дальших загарбань. Зближення СССР із Західньою Німеччиною і Францією напевно порушить і так нестійку політичну ситуацію в Західній Европі та ще більше посилить напруження на тому терені, сприяючи московським загарбникам у здійсненні їх плянів завоювання світу.

В минулих роках зміцніли відосередні тенденції в країнах т. зв. „народної демократії" — сателітах Москви. Національно і соціяльно-політичні заворушення перед Різдвом 1970 р. в Польщі викликали намагання Москви ще більше узалежнити від себе Польщу та посилити економічну інтеґрацію в країнах, включених у комуністичний бльок СЕВ, „чистка" в Чехо-Словаччині, де з урядуючої партії виключено 30% членів і майже повністю змінено склад уряду, зростання національно - визвольних ферментів і спротиву серед поневолених народів в СССР і в усіх інших країнах-сателітах — це переконливий доказ того, що основи відновленої Леніним імперії розхитуються і вона зближається до свого неминучого кінця у висліді переможних зривів-революцій. Колоніяльні ланцюги російського імперського соціялізму все чутніше потріскують.

Процеси дезінтеґрації в країнах-сателітах Москви мають виразно національний харктер і в своїй суті є співзвучними з національно-визвольними рухами в Україні, Грузії, Вірменії, Туркестані, Білорусії, прибалтицьких та інших поневолених в СССР країнах, які творять ключовий фактор у змаганнях за розвал тюрми народів — СССР. Хисткий політичний стан на світовій шахівниці, невгаваюча економічна та ідейно-політична боротьба поміж демократичним бльоком держав, на чолі з ЗСА,і тоталітарною диктатурою в СССР, згадані вище дезінтеґраційні процеси в державах комуністичного бльоку — все це створює сприятливі умови для розгортання визвольного змагу української й інших поневолених націй. Зорієнтована на власні сили, в прагненні до державної незалежности українська нація, в союзі і співпраці з іншими поневоленими націями та силами, що визнають її природне й історичне право на самостійну соборну державу, буде боротися до переможного кінця.

Алла Косовська

СЕРЕЖКА

(9)

А навколо кипів баль. До них підходили розбавлені хлопці і дівчата, Катруся знайомила їх з Володимиром, називаючи його цим українським ім'ям, що його дуже бавило. Він з місця зумів знайти відповідний тон у стосунках з молоддю. І юнацтво прийняло його, як свого старшого, досвідченішого в життьових питаннях, товариша. Не обійшлося, правда, без ревнощів: Олег набурмосився, коли Наталка, чіпляючи Володимирові традиційну бутоньєрку, надто довго, на його думку, тримала свої руки на вилозі його фрака. Але проста, товариська манера нового приятеля поводитись з дівчатами скоро втягнула і Олега в загальну, веселу гутірку.

Потім Володимир частував усіх коктейлями, які замовляв у барі з великим смаком і досвідом.

Востаннє вони танцювали, Володимир і Катруся, повільне, виповнене любовним тремтінням, танго. У Катрусі від коктейлю злегка крутилася голова. Почуття недовір'я, яке викликала була згадка про сережку, заникло без сліду, і вона вся віддалася ритмові танку, почуваючи себе зручно і певно в руках такого досвідченого танцюриста, яким виявився Володимир. Цей танок приніс їй справжню насолоду.

Була вже пізня ніч, коли Володимир усадив Катрусю до свого чорного „каделяка", пропахлого парфумами і дорогим тютюном. І знову холодок пронизав розомлілу Катрусину істоту: чиї це парфуми?, скількох жінок возив він у цьому розкішному авті перед нею і що говорив, що обіцяв їм? А Емма Дорн, дружина? — випросталася і прикрила коліна полами плаща.

Володимир уважно вів машину все ще шумними залюдненими вулицями.

Була субота, а в суботню ніч величезне місто розважається до ранку.

— Як ви почуваєтеся, Катрусю? — запитав Володимир, коли авто завернуло в спокійнішу вулицю. — Втомилися?

— О, ні, прекрасно! — щиро вирвалося у Катрусі. — Я така вдячна вам, з вами так приємно танцювати.

— Я радий, що вам було весело, — ясно усміхнувся він. — Я боявся, що відірву вас від вашого молодого товариства, а сам не зумію дати вам тієї юної радости, якої ви прагнете всією своєю істотою. — Його рука ніжно провела по її руці, злегка притиснувши її пальці.

— Я стужила за веселощами. Я сьогодні вперше танцювала після смерти батька, — сказала Катря.

— Ось і добре! Молодість мусить розважатися, не те, що ми старі.

— Ну, покиньте, будь ласка, — засміялася дівчина, — теж мені, старий знайшовся! Аджеж вам лише 32 роки, це ж тільки початок життя, це той час, коли молодий чоловік починає бути мужчиною.

— Ви так гадаєте? — з неприхованою радістю озвався Володимир. — Ви щиро гадаєте, що я ще не старий?

— Та ви що, жартуєте чи серйозно? — здивувалася дівчина. — Звичайно, ви молодий, зовсім молодий!

— Ну, правда, не зовсім, але все на світі відносне . . .

Швидка, жовтогаряча таксівка, що несподівано вирина з-за рогу вулиці, не дала закінчити думки.

— Ч-орт! — вилаявся Володимир, натискаючи на гальму так, що машина завещала. — Вибачте, Катрусю, але ці таксівкарі такі несамовиті. Правда, вони не знають, який скарб я везу, якби знали, були б обережніші, — з усмішкою додав він.

Машина спинилася перед червоним світлом і Володимир обернувся до Катрусі.

— „Зараз він почне . . ." — подумала Катруся, інстинктовно відсуваючись у куток, до дверцят.

Володимир наче зрозумів її думку. Він поклав обидві руки на керму, машина здригнулась і, злегка похитуючись, наче заколисуючи Катрусину турботу, понеслася вперед.

— Так ось де живе наша маленька принцеса! — гукнув Володимир, коли дівчина попросила зупинити машину.

— Алеж я часто буваю в цьому районі в своїх нудних справах! Я й не знав, що зіронька живе так близько! Дозвольте, я запишу число . . . — і він витяг записник. — Коли ж ми знову побачимось, Катрусю? — запитав, затримуючи руку дівчини в своїх сильних долонях. — Дайте мені число вашого телефона, я не знайшов його в телефонній книзі.

— Він на інше ім'я, на господиню, але ним користуються всі, хто живе в цьому мешканні. Запишіть: 782-4932. Я вдома після п'ятої.

Катруся швидко збігла на ґанок. Володимир зачекав, поки вона відчинила двері своїм ключем і помахала йому рукою.

8.

Пригадуючи вчорашній вечір, Катруся відчула задоволення зі своєї поведінки і поведінка Володимира. З його боку не зроблено жадного нетактовного руху, не сказано жадного неповажного слова. Він поводився, як справжній лицар.

Вона також не дала приводу думати, що з нею можна поводитися інакше. Але, залишившись сама собою, Катруся мусіла ствердити, що навряд чи вона, в тодішньому своєму стані, змогла б поставити належний опір його намірам, якби побажав він їх здійснити. Щось було в ньому таке, що підкоряло, якась вроджена, а може й набута, звичка керувати, наказувати, і все це м'яко, лагідно. „У ньому поєдналися риси типово американські — самовпевність, рішучість, з иншою, українською лагідністю і м'якістю. Який прекрасний результат дало американське виховання в поєднанні з нашим національним характером! Так, вплив його чарів був такий сильний, що Катруся була щаслива тим, що він не зняв її з того п'єдесталу, на який поставила її його стримана ніжність і увага.

Коли о п'ятій її покликали до телефону, Катруся відчула, що серце її повниться солодким хвилюванням, як весняна квітка життєдайними соками землі.

Але це телефонувала знову непогамована Наталка, Їй нетерпілося поділитися враженням від учорашнього вечора, розпитати про Володимира, у якого, як виявилося, закохалася вся жіноча половина гостей.

Це ж справжній принц! — захоплено щебетала Наталка. — А як на ньому костюм сидить! А який костюм! І де ти його відшукала, такого красуня? Та Стюарт Ґренжер до нього і не вмивався! А щедрий який! Та він на дітей залишенців сто долярів на тацю поклав! А чи він уже тобі освідчився? А признайся, ти вже з ним цілувалася? Щаслива, я тобі заздрю!

Катруся насилу встигала відповідати на всю ту зливу питань. Вона сказала, що з Володимиром познайомилася припадково, завдяки сережці, яку знайшла в театрі, що він одружений з артисткою, що він дуже милий, але ніяких матримоніяльних плянів на нього вона не має, що тримається він з нею подружньому, як і з усіма. І це все. А чи він подобається їй? Звичайно, подобається, бо не може не подобатись. Але вона просить не робити з цього ніяких висновків. Він одружений, і для неї цього досить! І з досадою поклала слухавку.

(Продовження буде)

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ВІДВІДАВ КАНАДУ

(Закінчення з 1-ої стор.)

з Торонті, зустріч Владики Мстислава з Владикою Михаїлом відбулася 27-го липня. Довша розмова з Вл. Архиєпископом Михаїлом дала Владиці Мстиславові змогу поділитися своїми спостереженнями з життя й організаційного стану УАПЦеркви в Західній Европі та висловити його погляд на сучасний стан всієї Української Православної Церкви у вільному світі і на ті завдання, що саме тепер стоять перед нею. У зв'язку з цим, Владика Мстислав поінформував Архиєпископа Михаїла про відвідини Вселенської Патріярхії в Царгороді та розмови з Патріярхом Атенагорасом, який виявив велику прихильність до Української Православної Церкви та повне зрозуміння до стремління православних українців, щоб їхня Церква у вільному світі користала з тих прав і привилеїв, що їх мала у Вселенській Православній Церкві Київська Митрополія перед 1686 роком, себто перед тим, як її було насильно підпорядковано Московській Патріярхії.

Окрему вагу в розмовах з Владиками УГПЦеркви в Канаді було звернено на сучасне положення нашої Церкви в Австралії. При цій нагоді Владика Мстислав виявив не тільки свій погляд на церковні проблеми в Австралії, але й поінформував про становище в цих справах Ради Митрополії УАПЦеркви, сесія икої відбулася на початку липня ц. р. в Західній Німеччині.

Під час свого побуту в Едмонтоні Владика Мстислав відвідав Владику Української Католицької Церкви єпископа Ніла Саварина та табір пластунів - новаків, а під час побуту в Торонто Владику на Східню Канаду єпископа Ісидора Борецького. Предметом розмов з цими Владиками був зростаючий все наступ Москви і її Патріярхії на всі українські Церкви у вільному світі.

ВІСТІ З ТОРОНТА

І ЩЕ ОДИН ЮВІЛЕЙ. „Ще один ювілей", тому, що у наших часах різних ювілеїв часто досить тяжко всіх їх своєчасно реєструвати. Однак, хочу підкреслити, що власне на тлі цього було б не вірно не згадати, що, 8-го червня 1966 р. появилася у „Свободі" перша колюмна „Вісті з Торонто", яка у минулому м. червні пройшла свій п'ятирічний ювілей. У навалі різнородної праці і обов'язків, не було змоги влаштовувати цього ювілею з „великою помпою". Відзначуючи ювілей колюмни треба поставити собі питання, чи дійсно - впродовж цього п'ятирічного часу, виконала вона своє завдання? Базуючи мою відповідь на всіх тих відгуках, під час пройденого часу, можу твердити, що так! Наша колюмна не тільки давала у телеграфічний спосіб, короткі вістки з життя нашого великого українського Торонто, але була віддзеркаленням багатогранної праці нашої громади. Крім цього, вона була хронікою, та напевно колись зібраний богато-сторінковий матеріял стане добрим довідником для історичного дослідника життя і праці нашої громади. Відзначуючи ювілей, треба подякувати тим, які у різній формі допомагали у появі наших вістей. Щира подяка належна всім, які давали мені можливість збирати вісті. У будучності й дальше будемо продовжувати нашу працю, до якої, вітаючи всіх вас з ювілеєм, щиро запрошую. Держіть зв'язок і давайте можливість, щоб Вісті з Торонто, стали такими, якими Ви собі бажаєте, та були віддзеркаленням і дальшої многогранної праці нашої великої торонтської української громади.

КОНГРЕС НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ. Наш земляк, міністер і секретар провінційного уряду Онтаріо Іван Яремко, заповів на осінь ц. р. великий конгрес багатокультурности, з участю представників усіх національностей крім англійців і французів. Конґрес обговорить та розгляне погляди й побажання щодо збереження культурних надбань і національних традицій. Українська—одна із найбільших і добре зорганізованих груп, повинна відіграти у загальному Конґресі активну ролю.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ „КАРАВАНИ 1971". Вже п'ятий рік влаштовує „Канадійська Рада Народного Мистецтва", яку очолює наш земляк Левко Коссар, щорічну Каравану, до якої входять всі національності нашого міста. Цього року „Каравана 1971" проходила, у днях від 24-го червня до 1-го липня ц. р., і здобула собі велику популярність, не тільки серед етнічних груп, але серед широких кол англомовного суспільства. Кожна національна група із столицею країни яку вона репрезентувала, приміщувалась у національних домівках, де були виставки народних одягів, мистецтва, виробів та інших річей, які давали кожному відвідувачеві - туристові запізнатися з поодинокими країнами. При тому були розвагові програми, танці, співи, музика. Кожна країна мала підготовані свої національні страви, та в кожному місці даної „країни" можна було смачно пообідати або повечеряти в приємній атмосфері.

Українську групу репрезентував і ц. р., зорганізований силами членів і мистецьких ансамблів організацій УНО. Київ, як столиця України, був розміщений у обох великих залях і менших кімнатах авдиторії УНО при вул. 297 Коледж. Численні відвідувачі захоплювались „Києвом" який був одним із найбільш атрактивних павільйонів, розміщених по цілому місті. Мапи України, поштові марки України, гроші, портрети українських князів, гетьманів, зразки образотворчого мистецтва, вишивка, різьба, кераміка, писанки і тп.—це немов зібрана ціла Україна, з'являлась перед очами відвідувачів, яких привітно зустрічали у чудових національних строях наші гарні дівчата. Концерти стягали також сотні гостей, особливо чужинців, які не могли налюбуватись українською піснею, музикою і танцями. Українські страви, напитки і чемна та культурна обслуга притягали численних відвідувачів, між якими були визначні представники суспільно-громадського, політичного і церковного життя, на чолі із прем'єром Канади П. Трудом. Треба із признанням ствердити, що українська група гідно зарепрезентувала Україну і її столицю Київ.

СЕМІНАР СУМ „ПРОЄКТ-71". Цілею і завданням Семінаря СУМ було запізнати його учасників не тільки із проблематикою самої організації, але також з проблематикою української громади в Канаді, та нашого довкілля. Іншими словами, це дати додаткове національне загально-українське знання тим молодим сумівцям, які увійшли у ряди дружинників, мають перебрати керівну роль не тільки сумівської організації, але загально-української і мають стати його провідниками. Провідний актив потрібний у кожній нашій організації, тимбільше потрібний він у молодечій виховній. Тому дуже доброю була думка і перші пляни СУМ - зайнятися вирощуванням провідних кадрів.

ГІСТЬ З ЕВРОПИ. У червні ц. р. до Торонто загостив з Европи разом із своєю дружиною мґр В. Леник-визначний суспільно-громадський і політичний діяч, який проживає у Західній Німеччині, у Мюнхені. Мґр В. Леник—редактор тижневика „Шлях Перемоги", головний редактор журналу „Авангард", секретар Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині, директор українського Інтернату, та член багатьох інших установ і товариств. Як довголітній член центральних органів СУМ, він причинився дуже багато до його розбудови. Перебуваючи в Торонто, 15 червня ц. р. він виголосив доповідь для учасників семінаря СУМ „Проєкт-71", „Українська молодь і визвольна боротьба", та відвідав цілий ряд установ, організацій і товариств і поодиноких людей в Торонто.

СОЮЗОВА ЗУСТРІЧ. На Х-му Коґресі Українців Католиків Канади, брали участь багато союзових діячів, з якими відбуто зустріч та обговорено цілий ряд організаційних і інших союзових справ. Західню частину Канади заступав, секретар Відділу мґр М. Наконечний з Едмонтону. З Оттави була присутня-нова секретарка Відділу. п-і В. Боцюрків. Ще більша і крайового засягу зустріч-нарада союзових працівників відбудеться у Вінніпеґу, під час Конґресу Українців Канади у жовтні ц. р.

В. Дідюк

Гомфрі і Москі закликають „заморозити" нуклеарну зброю

Вашинґтон, Д. К. — Демократичний кандидат на Президента Сенатор Гомфрі, виступаючи перед Сенатською підкомісією закордонних відносин, якою керує сенатор Едмунд Москі, закликав ЗСА і СССР, щоб вони на час переговорів про обмеження нуклеарного озброєння „заморозили" всі досліди над нуклеарною зброєю та її продукцію. До цього заклику сенатора Гомфрі приєднався і сенатор Москі, який є також кандидатом на президентські вибори в 1972 році від Демократичної партії. Сенатор Г. Гомфрі запропонував, щоб до ще не схваленого законопроєкту про набір рекрутів до армії зробити додаток-доповнення в тому сенсі, що ЗСА не будуть видавати жадних фондів на досліди й розбудову — доки будуть тривати в Фінляндії переговори про обмеження нуклеарного озброєння, нової ракетної системи МІРВ. Ця ракетна система забезпечує попадання не в одну ціль, а в кілька цілей відразу. Сенатор Гомфрі запропонував, щоб фонди, призначені на розбудову МІРВ, можна було використати тільки тоді, коли б Президент ЗСА і Конґрес спільно вирішили, що це необхідне для оборонної спроможности країни.

Авторка літературної нагороди СФУЖО

Це було в 1963 р., Літературно-мистецький клюб у Філядельфії, що його очолював д-р В. Рудницький, давав один зі своїх мистецьких Вечорів і мені сказали, що там буде також одна екзотична точка, бо виступить письменниця з далекої Австралії. Я була приємно заскочена, коли в цій „екзотичній особі" пізнала Ірину Винницьку-Пеленську, мою подругу зі шкільних часів із Стрия.

На цьому вечорі вона читала справді екзотичний нарис „Австралійський квіт", який мав дуже теплий відгук в авдиторії, не лиш із-за оригінальної теми, але й краси нарису, я з цього часу уважно стежила за літературним шляхом Ірини Винницької-Пелецької.

Цей шлях почався повістю „Христина", написаною у Львові і друкованою в журналі „Нова Хата" 1939-го р., і виданою окремою книжкою в 1940 р. в Кракові, 1944 р. вийшла повість „Музика", перевидана десять років пізніше в Арґентині. У цій повісті письменниця виявила знання і глибоке відчуття музичного мистецтва. У 1947 р. появилося в Кракові оповідання для молоді „Кам'яна сокира", новелі й нариси в збірці „Горіхове лушпиння", а крім того появлялися новелі й оповідання в біжучій пресі Австралії, Канади й Америки. Після появи другого видання „Кам'яної сокири" в 1967 р., яке мало прихильні рецензії д-ра Костя Кисілевського, проф. В. Мацькова й інших в щоденнику „Америка" і д-р Лариси Онишкевич у „Свободі" відбувся у Філядельфії Літературний Вечір І. Винницької влаштований Пресовою Комісією СФУЖО, під головуванням п-і Марії Харини. У Вечорі брали участь: пп. Олена Залізняк, ред. Лідія Бурачинська, проф. д-р Григор Лужницький і мистці: Клявдія Кемпе-Гош, Лада Прокоп, Андрій Добрянський і я, як акомпаньяторка. Цей Вечір, у виповненій залі Етікал Сосайті був дуже успішний і залишив гарний спогад.

Тепер у 1971 р. Ірина Винницька знову пригадалася як письменниця, бо вона в останньому, 11-му з черги, Літературному Конкурсі СФУЖО-Фундації Марусі Бек, одержала першу літературну нагороду за новелю. Нагороду вручила авторці, д-р Н. Пазуняк, представниця Літературного Конкурсу СФУЖО на сходинах 20-го Відділу СУА, де головою є п-і Софія Гарасимович, а Ірина В. Пеленська членкою Управи. Д-р Пазуняк у своєму слові сказала, що авторка нагороди більше відома всім як давня громадська діячка, виховниця і заслужена редакторка, а тепер треба приглянутись до неї як до письменниці, авторки повістей, оповідань і новель, які відзначаються глибокою психологією і даром спостереження. І. В. Пеленська відома теж як літературознавець, авторка численних оглядів і рецензій літературних творів, а недавно на Студентському семінарі Лесі Українки з нагоди Ювілейного Року, вона виголосила наукову доповідь про зв'язки Лесі Українки з грецьким духовим світом. Два роки тому І. В. Пеленська одержала теж першу літературну нагороду за есей „Від Катерини до Неофітів" і на цю тему вона мала головну доповідь на Академії Шевченка у Філядельфії.

І. Винницька є також авторкою сценічних п'єс для дітей, зокрема для лялькового театру. На одну з численних вистав, з її п'єсою „Казка Святвечора" в Перті, місті положеному на краю пустинної Західньої Австралії, віддаленому від Сіднею (головного міста країни) на 3.000 миль, автор рецензії, друкованої у „Вільній Думці" (Різдвяне число 1963) п. П. Шигимага пише: „Найкращі лекції з літератури не в силі так яскраво, наочно змалювати наші звичаї й традиції давніх часів, як ця п'єса. Всі картини її зачаровують глядача й ніби переносять його в казковий світ минулого й викликають не лиш інтерес, але й тепле ніжне почуття до наших давніх, таких зворушливих звичаїв - традицій. Довгими й щирими оплесками глядачі дякували п. І. В. Пеленській" (яка тоді була вже у Філядельфії)...

На XI-му Літературному Конкурсі СФУЖО І. В. Пеленська одержала нагороду за новелю „Великий Намаджіру". Про неї д-р Пазуняк сказала, що вона написана впевненою, досвідченою рукою письменника. Матеріял - особливо екзотичний - не творить для авторки жадних трудношів. Маємо перед собою великого мистця Намаджіру, що стоїть понад своїм оточенням як трагічна постать, але й у цивілізованому світі він стоїть відокремлений. Світло його генія не може проникнути заскорузлої кори законів, які ломлять цю велику постать, бо ці закони не є згармонізовані з вічними духовими правдами. Вселюдська проблема, стилістичні прикмети і культура стали критерієм для літературної нагороди цієї новелі.

Літературний дорібок І. Винницької-Пеленської порівнююче невеликий, бо авторка присвячує свій час і енергію громадській праці. Вона колишня активна пластунка, основниця і довголітня голова Союзу Українок Австралії від років член Управи СФУЖО, редактор її бюлетеня „Українка в Світі", редакторка різних громадських і виховних сторінок, член Шкільної Ради УККА, голова Осередку Дошкілля ЗСА і Світової Ради Дошкілля, цього року голова Світового Ділового Комітету Лесі Українки. Коли дорікати їй тим, що занедбала літературну працю зі шкодою для української літератури, вона каже: „Як не буде організацій, то не буде кому читати творів українського письменства. На жаль, тепер літературу треба будувати від дошкільних світличок і шкіл українознавства"...

Може й правда воно, а все таки шкода, що наші письменники замість писати літературні твори мусять робити громадську роботу, або працювати у фабриці, щоб могти видати свої твори.

Наталія Котович

У Києві вийдуть діяпозитиви під. наг.: „Історія Рідного Краю"

Київ. — На сторінках журналу „Новини Кіноекрану" ч. 5/1971 один із редакторів Української Студії хронікально - документальних фільмів повідомив, що Діяпозитивний Цех при тій студії розпочав працю над серією кольорових діяпозитивів - „проглядок" під назвою „Історія Рідного Краю". Серія буде присвячена Україні, хоча й має суґерувати глядачам-дітям, що „Рідний Край" — це Совєтський Союз. Покищо той Цех не може розвинути активности, бо не має навіть власної лябораторії. В журналі сказано: „Нам допоможе недавно прийнята постанова... про будівництво в новій п'ятирічці приміщення цеху по виробництву діяфільмів, обладнаного найсучаснішою технікою". Дотепер Цех випустив кілька сотень діяпозитивних серій, між ними найбільше про Леніна: „Ленін і Україна", „Ленін і комуністичний рух", „Образ Леніна в українській совєтській літературі", „Як Ленін працював над книгою" і т. п. Діяпозитивні фільми мають підписи, з них лише деякі українською мовою, як серія „Енеїда" І. Котляревського, деякі українські народні казки, або екранізації творів української літератури до - і совєтського періоду. Звичайно ж той Цех випускає діяпозитиви на такі теми, як „Е. Тельман", „Мануїльський", „П. Толіятті", „СССР будується", „Москва — столиця", тощо.

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА

Українська громада, а особливо наш музичний світ ще під недавнім враженням ненадійної смерти одного із найчільніших його членів бл. пам. Володимира Цісика, професора музики а перш за все віртуоза-скрипаля. Скрипка це поруч фортепіяну найшляхетніший інструмент, а водночас один із найтяжчих інструментів, у якому дійти до віртуозности-не така легка дорога. Пок. Володимир Цісик мав в тому напрямі не лише дар, але теж шляхетну витривалість, щоб цю свою улюблену професію довести до перфектности. В тому напрямі він ціле своє життя працював, над своїм доконаленням та досконаленням своїх учнів, помер передчасно, бо тільки на 57 році під час свого власного концерту, на якому хотів зарепрезентувати перед любителями музики свої дальші досягнення. Всі, що мали нагоду знати Покійного особисто чи обсервуючи його постійний ріст, як мистця віртуоза, могли від самого початку його кар'єри запримітити у нього не лише талант, але теж шляхетне змагання йти в тому напрямі до вершин. Львовяни добре пригадують сл. пам. Володимира Цісика із виступів камерного ансамблю Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка

Перший самостійний виступ пок. В. Цісика із концертом відбувся дня 26-го березня 1939 р. у Львові і про цей концерт маємо рецензію феноменального композитора, історика музики д-ра Бориса Кудрика, надруковану в „Меті" з дня 9-го квітня 1939 р. (ч.14 ст. 7), під наголовком: „З музичного життя-концерт молодого скрипака. „В ряді недільних концертів, улаштовуваних у малій залі Музичного Товариства ім. Лисенка у Львові, заходом Союзу Українських Професійних Музик, 26-го березня ц. р. відбувся концерт молодого скрипака Володимира Цісика. Концертант досіль був знаний нашій публіці, як перший скрипак камерного ансамблю Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові (кляса камерної музики проф. Пшенички), де й вив'язувався зі свого завдання вповні. Та цим разом виступив він уперш як самостійний соліст. Програма його речиталю ділилася на 2 частини в першій, стару музику італійської школи заступлено звісною Кореліївою „Ля Фолія" (сарабанда з варіяціями) в обрібці Леонарда та концертом Д-дур Боккеріні, зовсім незнаною досіль новиною для наших слухачів (цей твір у багатьох подробицях нагадує звісний скрипковий концерт Д-дур Моцарта). -у другій частині програми приходила „Поема" французького новоромантика Шосона (учня Цезара Франка) й такі дрібні ефектні мініятури, як „Хота" (есп. танок) де Фаї та „Гопак" з опери „Сорочинський Ярмарок" (тема: На беріжку у ставка" (Мусорґського-Душкіна й на „біс" „Словянський танок" Е-моль Двожака-Крайзлера. Коли концертант у своїх дальших ансамблевих виступах мусів звернути на себе увагу не лише гарним тоном і солідною технікою у популярному значенню цих слів, але теж повагою і зрілістю виразу, далекістю від усякого шаржування зовнішніми ефектами, то ці гарні прикмети його гри виступили тепер особливо виразно. Рідко, коли подибується в наших молодих скрипаків така зрівноважена й заокруглена гра, така непорочна музична постава, що дала себе пізнати навіть у кінцевих ефектних нумерах, не кажучи вже про поважні італійські та французькі твори. Ці три кінцеві нумери, всі танкового характеру, грав наш молодий мистець, що правда, з належним юнацько-танцюристим темпераментом, піддікато й флажолети звучали в них блискучо, але він не давався тут занадто поривати темпераментові й не перешаржовував, лише радше клав головний натиск на саму мелодію, належно її експресіонуючи. У таких здебільш, чи майже виключно кантиленних творах, як Кореллі, Боккеріні й Шоссона, розвинув він гарний та гнучкий тон, багатий динамічними відтінками, а головнорушні височини з тріллерами (вони спеціяльно приходять у Шоссона) й подвійні тони та акорди вийшли в бездоганній чистоті й з такою легкістю інтонації, що малося враження гри радше старого, реномованого естрадовця, чим дебютанта. Темперамент, але й здержаність, спокій, але й темпо-ось і вся коротка характеристика гри нашого симпатичного концертанта. Коли вже в такому молодому віці та в такій ще початковій стадії його кар'єри ці прикмети так гарно виступають, то ми, знаючи аж надто добре його серйозність і солідність, з тим кращими надіями глядимо в його мабуть уже недалеке музичне майбутнє".

Сл. пам. Володимир Цісик, не зважаючи на важкі обставини еміґраційного життя все старався включитись у творчу культурну працю, даючи до диспозиції українській громаді свій талант і знання. Ще в Німеччині він провадив якийсь час хор Духовної Семінарії в Гіршеберґу, при тому виступаючи як соліст-скрипак при нагоді різних імпрез. З переїздом до Америки продовжував дальше педагогічну працю ків, організуючи оркестру та й сам часто виступав при різних нагодах зі своїми сольовими партіями чи самостійними концертами.

Рецензія, яку ми навели на перший самостійний концерт, сл. пам. Володимира Цісика, пера нашого визначного музиколога та композитора, теж передчасно померлого, бо замордованого большевиками сл. пам. д-ра Бориса Кудрика, це вдячна згадка і про концертанта і рецензента, обидвох відданих цілим своїм єством шляхетному мистецтву-українській музиці.

В. Лешрк

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Сотника Української Армії

Д-ра Леоніда ГУМЕНЮКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

за спокій Його Душі
в НЕДІЛЮ, 8-го СЕРПНЯ 1971 р.
в катедральній церкві св. Володимира
160 West 82nd Street в Ню Йорку

Про це повідомляю всіх Рідних, Друзів і Знайомих хто знав Покійного. Прошу Всіх прийняти участь в молитві за Душу Спочилого.

Дружина АНТОНІНА ГУМЕНЮК

Замість квітів на могилу Нашої Дорогої Пані
бл. п. ЗЕНОВІЇ ЯЦКІВ
яка дала стільки любови і серця нашим дітям
складаємо 100.00 дол. на церкву св. Софії в Римі.

В смутку родина ЧОЛГАНІВ:
РОМАН, ІЛАРІОН і діти
ЛЯРКО, РУТА і КАЛИНКА

Кавказький Баль перетворився на протимосковський виступ неросійських народів

Ню Йорк.—Імпозантний вечір-баль організований Комітетом Визволення Північного Кавказу, відбувся успішно в суботу 29-го травня 1971 р. у залі при вірменському новозбудованому Соборі в Ню Йорку. Масова участь гостей різних національностей заповнила залю: вірмени, грузини, північні-кавказці, азербайджанці, татари, представники мадяр, козаки, не бракувало і антикомуністів росіян, в тому числі були і московські мархові-монархісти та інші національності.

О годині 9-ій вечора голова Комітету Визволення Північного Кавказу п. А. Каралі (кабардинець) російською мовою привітав присутніх на залі гостей і під музику розпочато баль татарським танком який виконували татарська молодь в своїх національних строях. З палкою політичною промовою проти московського комунізму, виступив бувший офіцер червоної армії- татарин, в обороні кримських татар і своєї поневоленої татарської нації.

Опісля п. А. Каралі повідомив гостей, що на залі є запрошені представники: грузинський князь Багратіон; д-р Валентина Калиник-президент організації Американців за Визволення Поневолених Націй (АВПН) провідний діяч Спілки Визволення України-п. Олекса Калиник і п. Г. Ловас-генеральний секретар борців за волю Мадярщини, і кожного названого представника заля вітала оплесками.

З черги виступила російська танцювальна група молоді, виконавши до української музики-російські танці і українські окремі точки на московський лад. Прикро вражало те, що ця група була одягнена на половину в російські строї, а на половину в неросійські. Хлопці в російських кашкетах і на випуск сорочка з підперезаним мотузком в сині шаравари й червоні українські чоботи. Дівчата в російських корсетах і в коротких, сірого коліру спідничках. Хоч ця російська група молоді прагнула виконати танці якнайкраще, але привласнення чужої їм музики, танці та мішанина в національних строях виконавців танців є ніщо інше як груба метода в паразитній формі-хореографія москалів.

Після танців росіян, керівник балю А. Карелі представив гостям грузинського діяча полк. Г. Абуладзе та привітав його дружину з нагоди дня народин, а потім передав слово мадярському представникові п. Г. Ловасу, який в палкій промові закликав до спільних дій проти комунізму, всі неросійські народи. Вкінці своєї промови п. Г. Ловас договорився до того, що назвав росіян „великим російським народом" і передовим за волю, додавши, що його дружина є росіянка.

З піснями виступив заслужений артист Грузії, Нозгаря Шарая, який недавно вирвався з СССР і вибрав собі волю в ЗСА і в короткій промові закликав до спільної боротьби за визволення з -під комунізму.

Виступ представника СВУ на балі. П. А. Каралі запросив до слова представника українців, п. Олексу Калиника. Подаємо скорочено зміст його промови і, за вийнятком москалів, всі неросійські гості його щиро вітали:

„Високодостойні брати і сестри героїчного Кавказу і гості! Від імени Спілки Визволення України і українського Відділу Американців за Визволення Поневолених Народів (АВПН) і від себе вітаю-щиро, всіх тут присутніх, як представників неросійських народів, які за залізною заслоною разом з моїм українським народом є поневолені комуно-московським імперіялізмом. Народи Грузії, Вірменії, Північного Кавказу, Азербаджану, Балтійські народи, Білоруський народ, татарський народ і мій український народ, як і інші народи провадять в тяжких умовах визвольну боротьбу, різними методами й формами за своє визволення проти московського колоніялізму, проти „єдино-неділімського" комуністичного кривавого ґеноциду над неросійськими народами. (Ці слова промовця щиро вітають оплесками).

Вітаю тут татарських представників. Московські колонізатори намагаються ділити татарську націю на частини: на казанських на кримських, на уральських татар. Нема окремих татар, а є єдиний цілий поневолений татарський народ, який бореться за своє існування, за визволення за здобуття татарської держави. (Знову оплески на залі).

Ми українці прагнемо розбудувати і закріпити реальний фронт неросійських народів разом з українським волелюбним народом. Ми будемо знаходити мову і мету з неросійськими народами і, в першу чергу, кавказькими народами, які творять вирішальні потенціяльні сили: стратегічні, економічні в загальній боротьбі неросійських народів проти нашого спільного ворога московського поневолювача. Ми-українці будемо співпрацювати з російськими антикомуністами при тих умовах, якщо ці росіяни стоять на засадах спільної боротьби проти комуністично-московського імперіялістичного режиму, на власних засадах російських етнографічних територіі і не будуть зазіхати на етнографічні території неросійських народів. Ми українці проти хижих комуно-московських грабіжників. То ж творім і розбудовуймо спільний фронт. Слава Кавказьким волелюбним Народам, разом з українським народом! (гучні оплески на залі).

Виступ представника СВУ був, як грім з ясного неба на плісняві голови московських чорносотенних „єдино-неделимців", які на подібних балях почували себе панами положення і на свою адресу чули промосковські реверанси деяких націоналів, які з шкурницьких інтересів прагнуть знаходити мову з ворогами на шкоду неросійським народам. Цього разу на цьому балі москалі не рішились протидіяти виступові п. О. Калиника, бо вони побачили, що майже всі присутні були по стороні представника СВУ.

П. О. Калиник під оплески зійшов з трибуни до нього підходили різні представники народів, поґратулювати за виступ. Голова Кавказького Об'єднання Грузії, Арменії, Азербаджана та Північного Кавказу, Полк. А. Ченкелі сказав: „Дорогий пане Калиник, ваш виступ своїм змістом відобразив думку не лише українців, а всіх нас кавказців проти московського імперіялізму. Ґратулюю вам".

Від татар підійшла, п-і Найме Ґулпінар, і щиро поґратулювала, і додала: „Ви вірно сказали, про наш татарський народ, він є поневолений московськими колонізаторами. Ми співпрацюємо з вашою організацією проти спільного ворога".

Визначний грузинський діяч п. А. Абуладзе стискаючи руку п. О. Калиника заявив: „Я тішуся, що ви сміливо на цьому балі підкреслили безкомпромісову поставу українців, грузинів і інших проти московських загарбників". А п-і Валентині Калиник вручив китицю квітів, та в наступній мистецькій точці вручив в'язанку квітів молодим кавказьким танцюристам, які нещодавно прибули з Сирії до ЗСА.

Виступ представника СВУ можна уважати домінантним на вечорі-балі кавказьких народів. Він заопонував проти тих аматорів слова, які ще й до сьогодні не звільнились від звичок сервілізму в поставі до москалів. Керівник балю поспішив заявити, що він незгідний з представником українців і його ворожою поставою проти росіян, бо мовляв ненависть між українцями і росіянами не мусить бути, але кожний має право висловити свої думки. Але заявився, щоб інші не брали слово з привітами, та мерщій-звернувся до оркестри й розпочалися мистецькі танці кавказької молоді. Танці кавказців в їхніх національних строях були на високому мистецькому рівні.

Баль закінчився в 4-ій годині ранку.

Реакція москалів. Було до предвидження, що москалі не осміляться виступити на залі, але зате вони зареаґували в своїй пресі. В газеті „Новое Руское Слово" за 3-го червня 1971 р. надруковано інформацію про це, п. заг. „Кавказький Баль", в ній подається перебіг програми балю і рядки про виступ п. О. Калиника.

„Навряд чи можна назвати вдалим намаганням перетворити танцювальний вечір фестивального напрямку у фестиваль досить плутаних через експромтности, можливих, політичних промов. Одна з них навіть обурила залю. Промовець-український самостійник-почав громити майже всіх росіян, нарівні з комуністичною партією . . .

Коментарі до цього зайві, якщо автор уважає спонтанне вітання оплесками промову п. О. Калиника за „обурення залі„. Можливо, москалі з плеяди монархістів були обурені, але вони боялись виступити на залі.

Інша газета, орган твердолобих монархістів „Росія" за 4-го червня 1971 р. надрукувала під зал. „Кавказький баль" ширшу інформацію якогось москалюги, під ініціялами „Г. А." про цей баль, і намагається давати свою московську оцінку не лише танцювальним групам різних націй, але й оцінку промовцям на цьому балю, але по-московському. Цей перешкраб дописався до такого висновку: що „культурними" представниками неросійських народів уважає тих промовців, які возвеличують „виликорусів", московську історію та московську культуру і хвалять „єдинонедилимців". А „малокультурними" тих неросійських промовців, які дозволяють собі викривати червоних і білих московських імперіялістів-колонізаторів. Цей писака уважає доречністю на балю виступати з промовою тим, які хвалять москалів, та уважає за недоречним виступати з промовою на бенкеті тим які викривають загарбницьку політику москалів та тотальну русифікацію неросійських народів і в першу чергу українського народу.

Висновки. Кожна еміґрація неросійських народів після другої світової війни є між собою поділена на різні партійні угруповання, так є з кавказькими еміґрантами.

СВУ через організацію Американців за Визволення Поневолених Націй (АВПН) співпрацює з кавказькими самостійницькими середовищами і з татарськими та іншими, але за останній час СВУ намагається поширити контакт так само з тими неросійськими еміґрантами, зокрема з кавказькими, які співпрацюють з москалями. Нашим завданням є співпрацювати з ними і спрямовувати на самостійницькі позиції, без московських білих опікунів. Виступ представника СВУ на Кавказькому балю вкінці травня ц. р. є успішний для наміченої мети.

Відділ Преси і Інформації ГУ СВУ

Концерт українських пісень і танків в університеті Алберти

Мішаний хор СУМК під проводом Дириґента Романа Солтикевича. (Фотостудія „Алберта")

Заходом рухливої організації українських студентів в університеті Алберти „Український Клюб" відбувся в неділю, 28-го березня ц. р. прегарний концерт української пісні і танків. Його відкрив, о год. 2.30 по полудні, голова „Українського Клюбу" студ. Олег Гнатюк, розказавши про репрезентативний, чоловічий хор „Дніпро" та його організатора і невтомного дириґента Романа Солтикевича. Впродовж свого 18-літнього існування хор „Дніпро" виступав найменше в 120-ох концертах, в радіо і телевізійних передачах, на музичних фестивалях від 1961-го р. здобував одну нагороду за другою. Тому не диво, що наш репрезентативний хор „Дніпро" та його дириґента запрошують з гостинними концертами, як це сталось кілька років тому у Бенфі на з'їзді видавців і англомовних редакторів, або минулого року хор виступав в Вінніпеґу з нагоди 100-річчя Манітоби на запросини уряду Алберти. Голова підкреслив теж досягнення молодого хореографа Мирослава Куця, який створив новий репрезентативний танцювальний ансамбль „Черемош". Завдяки їм обом відбувається нині показовий концерт в театральній залі залі Об'єднання студентів (Студент'с Юніон) університету Алберти, що її майже заповнили прихильники обох ансамблів, батьки, професори, студенти, свої та чужинці. Якщо б була краще проведена організація — заля була б заповнена вщерть.

Концерт започаткував хор „Дніпро" бадьорим, традиційним маршем студентів „Гавде-амус іґітур" в латинській мові. Опісля слухачі захоплювались дійсно мистецьким виконанням різних пісень.

Потім слідував танцювальний ансамбль „Черемош" з трьома танками. Виконували його Катря і Маруся Урбан та Ю. Кушка.

У другій частині концерту хор „Дніпро", під проводом Р. Солтикевича виконав 8 пісень. Танцювальний ансамбль „Черемош" виступив з пописовим „гопаком" при участи всіх танцюристів. Під час виступів ансамблю пригравав на фортепіяні, хореограф М. Куць.

Майже дві години хор „Дніпро" й танцювальний ансамбль „Черемош" держали в напруженні всіх приявних, які нагороджували кожний їхній виступ бурею невмовкаючих оплесків. Всі приявні були були вдячні не тільки за мистецьке виконання та інтерпретацію поодиноких пісень, але й за прегарну виставку музичних творів українських композиторів, їх пребагатого пісенного репертуару, що їх розміщено на 8-ох столах; портрети майже 40 композиторів розвішено на стояках у фоє театральної залі. Впродовж півгодинної перерви під час і перед концертом приявні не могли налюбуватись, нашвидкоруч зорганізованій виставці, заходом дириґента Р. Солтикевича, що вже в неділю 28-го квітня іде на гостинні виступи з хором „Дніпро" до Ту Гилс та Веґревил, на запросини посадників і міських управ, обох скупчень українців.

М. Х.

ЗАПОВІДЖЕНА „ПОДОРОЖ МИРУ"

(Закінчення зі стор 2-ої)

протеґованого комуністичним Китаєм „Українського Національного Фронту". Головне те, що, як виглядало б, Китай підтримує цілковито відірвання України від Москви.

Коли зважити, що відомості про прихильне ставлення червоного Китаю до визвольних прямувань — очевидно, в націонал-комуністичному забарвленні — України й інших неросійських народів СССР, датуються не від сьогодні, а публікація в „Нос Цюріхер Цайтунг" тільки випадково з'явилася саме тепер, то не дивним є, що в декого з українців винидають надії на різнородні можливості в зв'язку з антисовєтським наставленням Китаю. І не дивним було б, якби українці поставилися прихильно до політики президента Ніксона в напрямку відпруження з Китаєм.

Проте, було б нерозважним і, в кожному разі, передчасним гадати, що наближення поміж ЗСА і Китаєм буде конче спрямоване проти СССР і що в наслідку можуть виникнути безпосередні перспективи щодо упадку російсько - совєтської імперії й відновлення суверених держав неросійських народів, що тепер перебувають під владою Кремлю. Президент Ніксон виразно ствердив, що американсько-китайське порозуміння не буде проти нікого спрямоване. Та цього мало, бо є ще інші дуже складні проблеми.

Відпруження з червоним Китаєм може Захід використати для того, щоб змусити Москву піти на більш-менш справжнє замирення. Але — якою ціною? Звичайно, не ціною зречення СССР від своїх сучасних „сфер впливу", бо на це Москва ніколи не піде, а тільки щонайбільше ціною відмовлення від дальшої експансії — хоч би тільки часової і позірної. Політика Москви дуже елястична: вона, знайшовшись у скрутній ситуації, напевно почне вдавати з себе „янгола миру". І тоді знову поневолені народи будуть ще раз принесені в жертву „на вівтар миру" . . . Чи Москва цього „миру" дотримається, це інша річ . . .

Відпруження поміж Заходом і Китаєм піднесе, безумовно, вагу і значення цього останнього. Чи це не змусить Москву ще більше, ніж дотепер, залицятися до Пейпінґу і піти йому на поступки? І чи тоді Китай не перестане симпатизувати з поневоленими Москвою народами? Бо ж ці симпатії покищо ще дуже мало виявлялися й носили безумовно радше тактичний характер у розграх з СССР. І чи не може, взагалі, прийти до совєтсько-китайського порозуміння?

Такі і подібні міркування говорили б радше за те,, що українцям треба поставитися обережно до перспектив, які для української визвольної справи можуть виникнути з факту поступового американсько - китайського наближення. І в кожному разі — не співати тріюмфальних пісень.

Проте . . . зовсім недавно в статті у „Свободі" з 22 квітня 1971 р. під наг. „Нова ера між ЗСА і Китаєм?" автор цих рядків писав таке: „ . . . американсько-китайське порозуміння безумовно послабило б СССР. А значить таке порозуміння лежить в інтересах українців і інших поневолених Москвою народів". Кожне бо послаблення СССР є в наших інтересах.

ТАРЗАН, Ч. 6597. Леоля врадувана, побачивши Абуззі

Коли гелікоптер ширяє над їх головами, він спускає петлю для наглої потреби... Ти йди першою, Леоле! Не бійся! Це сильна каблева сталь . . .

Дивись угору! Хтось, кого ти рада побачити, чекає на тебе!

Абуззі! Мій коханий!